

ja. Ilyen célból támogatta, hogy a német kisebbség körében a Volksbund ellenében egy másik szervezet alakuljon meg. A hűségmozgalomnak (Treuebewegung) Pehm József állt az élén, aki a második világháború után Mindszenty bíborosként vált ismertté. A másik kísérlet abból állt, hogy a Volksbund politikai megosztása céljából a kormánypárt soraiban juttatnak két képviselői helyet e szervezetnek.⁵³

A német–magyar megállapodás 1940. november 28-án lépett életbe. Basch haladéktalanul élt is a benne foglalt lehetőséggel, s a Volksbund hivatalos lapjaként megindította a *Deutsche Zeitungot* (Német Újság). A Volksbund működési szabályzatát 1941 márciusában fogadták el, és nem sokkal ezután hozzájárultak ahhoz is, hogy a sváb fiatalok ne a magyar fiatalok katonai jellegű leventemozgalmához csatlakozzanak, hanem saját ifjúsági szervezetbe tömörülhessenek. Ez utóbbi lényegében az SS-nek felelt meg.

Az 1941-ben megejtett népszámláláskor 720 291 személy vallotta magát a német etnikai csoport tagjának. Közülük 477 057 élt a trianoni Magyarország területén, 9054 a Felvidéken, 9627 Kárpátalján, 47 508 Észak-Erdélyben és 177 045 a Délvidéken, amelyet 1941 áprilisában szerzett vissza Magyarország Jugoszláviától. A népi németek nácirokon-szenve egyenes arányban nőtt a Harmadik Birodalom újabb és újabb politikai és katonai sikereivel, s legalább ilyen mértékig erősödött körükben a birodalmi nagynémet nacionalizmus is. A Volksbund hivatalos adatai szerint a népi németeknek mintegy 10%-a vitt vezető szerepet a szervezetben, vagy volt tagja az SS-nek, 28%-uk volt tagja a Volksbundnak vagy a Hitlerjugendnak, 32%-uk támogatta a Volksbundot, és mindössze 30% tartotta magát távol tőle. Ebből a 30%-ból 28% teljesen passzívan viselkedett, és csupán 2% ellenezte nyíltan a Volksbund tevékenységét.⁵⁴

A Volksbund vezérének, a Volksgruppenführer (népcsoportvezető) címet viselő Baschnak az irányítása alatt a Volksbund a legapróbb részletekig lemásolta a náci szervezeti felépítését, az ő mintájukra építette ki a területi szervezeteket és a tömegszervezeteket. A népi németek jelentős súlyt és befolyást képviseltek, részint mert ott állt mögöttük a Birodalom, és azért is, mert a magyar gazdaságban és a magyar katonai apparátusban vezető posztok voltak a kezükben. A viszonylag kis létszámú magyarországi középosztályon belül a német származású elemek jelentős hányadot képviseltek. Fontos szerepet játszottak az iparban, a kereskedelemben és a bankszakmában, különösen nagy számban voltak képviselve a tisztikarban és a vezérkarban. Jelentős befolyással bírtak a helyi és központi közigazgatásban. Azokban a helységeken, ahol ők alkották a többséget, a hivatalos magyar közigazgatást is pótolták. Amikor a délvidéki képviselők is bekerültek az Országházba, a sváb származású honatyák külön parla-